

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Jelena Petković, Nadežda Budimović, Olivera Milošević, Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Milena Vasić i Sanja Pavlović, na sednici održanoj 27. 6. 2024. godine, jednoglasno izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom „I učiteljice u ogoljenoj politici!? Da li je Vesna Jerotijević sindikalnu borbu pretvorila u sopstvenu promociju i politikanstvo? Ima li tu sukoba interesa?“ , objavljenim 18. maja 2024. godine, portal „Glas zapadne Srbije“

1. prekršio je tačke 1, 2, 3, 4 i 5 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije o obavezi novinara da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda novinarske profesije, da prvi jasnu razliku između činjenica koje prenosi, komentara, pretpostavki i nagađanja, da naznači izvor informacije koju prenosi i da, kad je to neophodno, konsultuje što više izvora i omogući im da iznesu svoj stav, kao i odredbu po kojoj je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina,

2. prekršio je tačku 6 poglavlja IV (Odgovornost novinara) o obavezi novinara da neguje etiku i kulturu javne reči,

3. prekršio je i tačke 1 i 3 Odeljka V (Novinarska pažnja), po kojoj je novinar obavezan da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom, odnosno po kojoj je prećutkivanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav javnosti o nekom događaju jednako njihovom namernom iskrivljivanju ili iznošenju laži.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Vesna Jerotijević je u žalbi Savetu za štampu navela da su u tekstu, koji je najpre objavljen 17. maja, pa zatim delimično izmenjen, narednog dana, iznete neistinite i netačne tvrdnje o njoj i kvalifikacije kojima se vređaju njen javni status, društveni angažman i ugled koji ima u sredini u kojoj živi, te da je prekršeno više tačaka Kodeksa iz poglavlja Istinitost izveštavanja i Novinarska pažnja. Istakla je, između ostalog, da je ni autor teksta ni redakcija portala, ni

pre ni posle objave teksta, nisu pozvali da je pitaju bilo šta ni u vezi sa njenim nekadašnjim sindikalnim angažovanjem, niti sa sadašnjim građanskim aktivizmom, kao ni da provere tačnost tvrdnji koje su u tekstu iznete. Uz žalbu je dostavljena i prepiska između redakcije GZS i predsednika Unije sindikata prosvetnih radnika u kojoj on redakciji ukazuje na to da im je pre objavljivanja teksta odgovoreno da je Vesna Jerotijević podnela ostavku na mesto portparolke Unije SPRS mesec dana ranije, kao i da nije članica Predsedništva Unije od juna 2023, te da su uprkos tome objavili netačne informacije. Predsednik sindikalne organizacije demantuje i da su u toj organizaciji rekli da je sindikalnu funkciju upotrebila kao govornicu za ostvarenje svojih političkih ciljeva i promociju. Nakon toga tekst je, kako se navodi u žalbi, delimično izmenjen i objavljen kao novi tekst, sa drugim datumom, dok je prethodni uklonjen. Žaliteljka je ukazala i na mizogini stav autora teksta, jer se njoj kao ženi osporava pravo bavljenja pitanjima iz oblasti obrazovanja i omalovažava njen raniji sindikalni angažman, kao i na odgovornost redakcije za objavljivanje komentara čitalaca, “koji svojim mizoginim i uvredljivim sadržajem vode ka zaključku da su ih lično autor teksta i redakcija pisali”.

U odgovoru na žalbu glavni i odgovorni urednik portala “Glas zapadne Srbije” Gvozden Nikolić ukazao je na to da se Komisija za žalbe zloupotrebljava kao vid pritiska na medije “koji ne podržavaju određene političke i politikantske strukture i organizacije u Čačku”, te da je tačno da je Vesna Jerotijević, “kao učiteljica ušla u ‘ogoljenu’ politiku, da je tačno je da je postala javna ličnost kao portparol i član predsedništva Sindikata, da se kandidovala na lokalnim izborima i da je kao druga na listi postala odbornik u Skupštini Grada Čačka”. Istakao je, između ostalog, i da mnogi roditelji imaju loše mišljenje o tome da se učiteljica bavi politikom, da ona nema podršku ni brojnih članova Sindikata, kao i da se sa njenim angažovanjem ne slažu ni u kolektivu u kojem radi. “Tačno je da učiteljica Jerotijević ima pravo da se kandiduje, da se bavi politikom, ali nije tačno da su ti ili drugačiji stavovi po pitanju njenog političkog angažovanja mizogini, što je sigurno njen subjektivni osećaj”, naveo je i dodao da je izmislila da ju je verbalno napao, što je Tužilaštvo odbacilo, a što se vidi iz službene beleške. Ističe, između ostalog, i da će gospođa Jerotijević morati da odgovori na pitanja koja su joj u tekstu postavljena, umesto što se, kako navodi, krije iza mizoginih stavova i pokušava da izvrši pritisak na medije, kako bi prećutali određene činjenice. Dodao je i da važno da li je mesec duže ili kraće bila na sindikalnoj funkciji, jer je činjenica da je na toj funkciji bila dugo i na taj način postala javna ličnost.

Članovi Komisije za žalbe zaključili su da se u tekstu ne pravi nikakva razlika između činjenica i komentara, odnosno pretpostavki autora teksta. Novinari svakako imaju pravo da iznose svoje mišljenje, pa i krivice u vezi sa nečijim političkim angažmanom, ali svaki komentar mora biti zasnovan, pre svega, na istinitim podacima.

U ovom slučaju ceo tekst je zasnovan na netačnoj informaciji da je žaliteljka, koja se kandidovala za opštinsku odbornicu, istovremeno i portparolka i članica Predsedništva Unije sindikata prosvetnih radnika. Dodatni problem (što se vidi iz prepiske urednika sa predsednikom sindikata) jeste i to što je redakciji očigledno pre objavljivanja teksta bilo

poznato da je Jerotijević podnela ostavke na funkcije u sindikatu, ali je namerno objavljena netačna informacija.

Takođe, iz iste prepiske je jasno i da je u tekstu objavljena još jedna neistina - tačnije da je navedeno nešto što predstavnici sindikata nisu rekli. Nakon njihove intervencije, dodat je antrfile u kojem se navodi njihova tvrdnja da je žaliteljka podnela ostavke, ali je u tekstu i dalje ostala rečenica „da bi bilo časno da je podnela ostavku...“. Takođe, uprkos tome što u dopisu izričito tvrde da to nikada nisu rekli, u tekstu je ostala formulacija da u sindikatu tvrde da je „zloupotrebila funkciju u političke svrhe“.

Osim toga, ni na koji način nije obeleženo da je prvobitni tekst naknadno zamenjen, niti da je to urađeno na intervenciju predstavnika sindikata, što je u suprotnosti sa profesionalnim standardima.

Komisija smatra posebno problematičnim, pa i opasnim, iznošenje teze da učiteljica, „koja vaspitava našu decu“ ne sme da se bavi politikom, jer je tako nešto u suprotnostima sa zakonima ove zemlje kojima je građanima garantovano pravo da biraju i budu birani. Ovo pravo ograničava se samo izuzetno (kad je reč o predstavnicima pravosuđa) i potpuno je neprihvatljivo da autor teksta pokušava da žaliteljku diskredituje osporavajući joj pravo da se kandiduje na izborima jer je prosvetna radnica. Iz komentara čitalaca ispod teksta jasno je da su tekstom navedni da pomisle da je učešće prosvetnih radnika u politici nešto što je veoma problematično i neprihvatljivo, što rezultira i uvredama na račun ne samo Vesne Jerotijević, već i nastavnika uopšte.

Članovi Komisije su, zato, ocenili da je žalba potpuno osnovana i da su prekršene gotovo sve odredbe Kodeksa novinara Srbije na koje je podnositeljka žalbe ukazala. Prekršene su sve tačke poglavlja I, jer je tekst neistinit, neobjektivan, čitaoci nisu pravovremeno obavešteni o onome što je autoru teksta odgovoreno iz sindikata, nema jasne razlike između činjenica koje se prenose i komentara, a iznete su i neosnovane optužbe na račun žaliteljke. S obzirom na to da urednik u odgovoru na žalbu ističe da će Vesna Jerotijević morati da odgovori na nekoliko pitanja u vezi sa svojim političkim angažmanom, nejasno je zašto je nisu pozvali i dali joj priliku da na ta pitanja odgovori. Time je prekršena je tačka 4 istog poglavlja Kodeksa. Takođe, po mišljenju Komisije, zloupotrebjeno je pozivanje na anonimne izvore, jer ti „izvori“ iznose mišljenje, a ne pružaju nikakve informacije ili dokumenta od javnog interesa, što bi bio razlog za prikrivanje njihovog identiteta, pa je prekršena i tačka 3 poglavlja I.

Po oceni Komisije, prekršene su i tačke 1 i 3 poglavlja V, jer je izostala dužna profesionalna pažnja i namerno su prećutane informacije koje su autoru bile poznate pre objavljivanja teksta, a koje mogu bitno da utiču na stavove čitalaca.

Prekršena je i tačka 6 poglavlja IV, koja se odnosi na etiku i kulturu javne reči i to objavljivanjem uvredljivih komentara čitalaca, koju takođe potpadaju pod uredničku odgovornost.

Komisija ne misli, međutim, da je tekst mizogin, odnosno ne misli da je prekršena tačka 4 poglavlja V na koju je žaliteljka takođe ukazala.

Beograd, 27. 6. 2024.

Predsedavajuća

Jelena Petković